

Beeldkwaliteitskader

Pekelder Hoofddiep

Dit Beeldkwaliteitskader Pekelder Hoofddiep is vastgesteld door raad van de gemeente Pekela.

In de tekstkaders rood omrand (gelijk aan dit tekstvak), zijn aan dit beeldkwaliteitskader benodigde verduidelijkingen toegevoegd in relatie tot de aanbesteding 'Nieuwbouw beweegbare bruggen Pekelder Hoofddiep'.

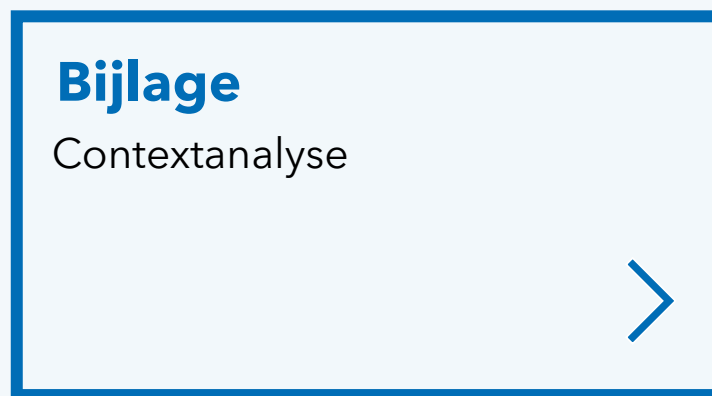
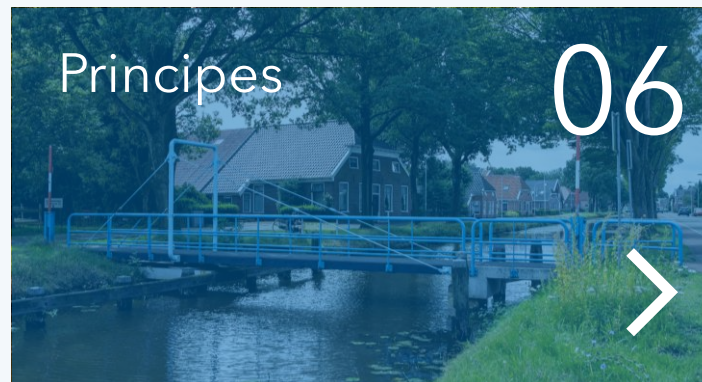
COLOFON

Sweco Nederland B.V.	Handelsregister 30129769
Onderwerp	Beeldkwaliteitskader bruggen Pekelder Hoofddiep
Projectnummer	51023903
Klant	Gemeente Pekela
Auteur	Jorrit Kootstra, Marlies Slegter
Gecontroleerd door	
Vrijgegeven door	Peter van Almere
Datum	05-06-2025
Document referentie	Definitief

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding en scope

1. Inleiding en scope

Aanleiding

De gemeente Pekela gaat de komende jaren aan de slag met het toekomstbestendig maken van de bruggen en de omgeving rondom het Pekelder Hoofddiep. Aan de hand van de toekomstvisie van het Pekelder Hoofddiep 2040 is bepaald welke bruggen de komende jaren vervangen of opgeknapt worden.

Vanwege de schaal van de bruggenopgave en de impact die de bruggen hebben op de kwaliteiten van Pekela is de wens om extra aandacht te besteden aan de uitstraling van de bruggen. De bruggen zijn in diverse perioden gebouwd en sommige bruggen hebben een kenmerkende uitstraling.

Voorliggend Beeldkwaliteitskader is een richtinggevend document dat kaders meegeeft aan de vormgeving en uitstraling rondom het Diep.

Doel

Het doel van het beeldkwaliteitskader is om een passende uitstraling te creëren in de vormgeving van de bruggen en de omgeving van het Diep. Het beeldkwaliteitskader vormt een kader waaraan het ontwerp van de bruggen wordt getoetst.

Scope

De basis voor het beeldkwaliteitskader is de visie op het Pekelder Hoofddiep 2040. De visie geeft richting aan de ontwikkelingen van het Diep, de oeververbindingen en de direct omliggende ruimte. Het bruggenplan is onderdeel van de visie. Hierin wordt per brug een afweging gemaakt voor de toekomst; behouden, vervangen, verplaatsen of verwijderen.

Dit beeldkwaliteitskader omvat de volgende onderdelen:

- Bruggen over het Diep (de nieuwe bruggen en renovatie bestaande bruggen)
- Omgeving rondom het Diep (groen, beschoeiingen, wijkenden en aanlandplekken)

Het beeldkwaliteitskader gaat over de uitstraling en gaat dus niet in op de technische en constructieve uitgangspunten van een brug, beschoeiing en leuningwerk. Tevens behelst dit de nieuw aan te brengen objecten, waaronder de bruggen, beschoeiingen, leuningwerken en groen. Er wordt in het beeldkwaliteitskader een voorzet gedaan hoe de objecten die behouden blijven in lijn gebracht kunnen worden met de nieuwe objecten.

Het beeldkwaliteitskader gaat niet in opabri's en openbare verlichting.

De verkeersstructuur en de inrichting van de openbare ruimte zijn meegenomen in de visie op het Pekelder Hoofddiep 2040 en maken daarom geen onderdeel uit van dit beeldkwaliteitskader. Wel zijn de te beschouwen objecten in hun context geplaatst en zijn de karakteristieke en waardevolle elementen geïnventariseerd, welke de basis vormen voor de voorgeschreven beeldkwaliteit in dit plan.

Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk – hoofdstuk 2 – worden de principes gegeven. Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 ingegaan op de verschillende brugtypen en eigenschappen van de bruggen en haar directe omgeving.

2. Principles

2. Principes kader

Principes

Op basis van de visie voor het Pekelder Hoofddiep, de contextanalyse (zie bijlage) en het interne proces met de experts zijn zes principes opgesteld voor de beeldkwaliteit. Deze vormen de basis waarop de keuzes voor de uitstraling gebaseerd zijn. Hierna worden de zes principes nader toegelicht.

1. Eenheid in uitstraling.
2. Asymmetrie tussen de landzijde en de drukke kant.
3. De dorpse en landelijke uitstraling blijft behouden.
4. De bruggen zijn functioneel vormgegeven (sober en doelmatig).
5. De historie van Pekela komt terug in de te gebruiken materialen, kleuren en vormen.
6. Er wordt naar een grote mate van transparantie gestreefd.

1. Eenheid in uitstraling:

De bruggen in de gemeente Pekela verschillen in uitstraling. Hierbij valt vooral het verschil tussen Oude Pekela en Nieuwe/Boven Pekela op. Tot 1990 waren beide een aparte gemeente. Omdat veel bruggen voor 1990 aangelegd zijn stammen ze uit de tijd voor de gemeente Pekela is samengevoegd.

Het Pekelder Hoofddiep is één geheel, daarom wil de gemeente de eenheid van het Diep accentueren. Door één uniforme stijl voor de bruggen te kiezen, wordt een visuele verbinding gecreëerd die de kernen met elkaar verbindt en een gezamenlijke identiteit versterkt. Dit draagt bij aan een herkenbare en consistente uitstraling van het gebied, wat zowel voor bewoners als bezoekers een positieve invloed kan hebben op de beleving van de omgeving. Wel blijft er ruimte voor accenten per kern of brugtype.

Hoe nemen we dit mee in het kader:

- *De gemeente wil de eenheid in het Diep creëren door één bruggenfamilie te kiezen. Binnen deze familie is wel ruimte voor verbijzonderingen per kern.*
- *Ook in de materialen, groenstructuren en beschoeiingen wordt gekozen voor eenheid. Wel is er ruimte voor verbijzondering per brug of kern.*

2. Asymmetrie tussen de landzijde en de drukke kant:

De landzijde en de drukke kant in Pekela zijn ontstaan door de historische ontwikkeling van het gebied als veenkolonie. De "drukke kant" verwijst naar de kant van het kanaal waar de meeste economische activiteiten plaatsvonden, zoals turfwinning en handel. Hier werden de meeste huizen en bedrijven gebouwd, wat leidde tot een hogere bevolkingsdichtheid en meer bedrijvigheid. De "landzijde" daarentegen was rustiger en minder ontwikkeld, vaak gebruikt voor landbouw en bewoning door mensen die niet direct betrokken waren bij de turfwinning. Deze asymmetrische kenmerken zijn nog steeds te zien en wil de gemeente in de toekomst behouden en waar mogelijk versterken.

Hoe nemen we dit mee in het kader:

- *Dit komt terug in het inrichting van de omgeving om de brug, het bewegingswerk en de landhoofden. Het bewegingswerk bevindt zich aan de landzijde van het Diep.*
- *De drukke kant houdt de lijnopstelling van bomen. Aan de landzijde bevinden zich losse clusters van bomen.*

3. De dorpse en landelijke uitstraling blijft behouden:

De landelijke uitstraling van Pekela wordt gekenmerkt door groene landschappen, akkers en boerderijen. Dit biedt bewoners en bezoekers een gevoel van rust en ruimte. Ook de kernen hebben een kleinschalig en dorps uiterlijk (lintbebouwing), wat als een belangrijke kwaliteit gezien wordt. Dit komt terug in de historische panden, kleinschalige bebouwing en de hechte gemeenschap. Deze combinatie zorgt voor een aantrekkelijke leefomgeving waar mensen zich thuis voelen. In de toekomst worden deze kenmerken behouden.

Hoe nemen we dit mee in het kader:

- Dit komt terug in de groene taluds, de uitstraling van de landhoofden (materialen) en het kleurgebruik. Hiermee blijft de kleinschaligheid en dorpse uitstraling behouden.
- Ook moet de schaal en uitstraling van de bruggen passen bij de dorpse identiteit.

4. De bruggen zijn functioneel vormgegeven (sober en doelmatig):

De gemeente Pekela staat bekend om zijn nuchterheid en no-nonsense benadering. Dit is diep geworteld in lokale de cultuur van het gebied. De inwoners van de gemeente Pekela geven zelf ook aan dat functionaliteit voor hun van belang is. De uitstraling van de bruggen moet de nuchtere cultuur reflecteren.

Hoe nemen we dit mee in het kader:

- De bruggen worden doelmatig ontworpen. In de vormgeving van de leuningwerken en aanlandplekken zal een subtiële verfraaiing zijn, passend bij de historie van Pekela.

5. De historie van Pekela komt terug in de te gebruiken materialen, kleuren en vormen:

Pekela kent een rijke historie met kenmerken uit diverse perioden. Deze kenmerken worden in de toekomst versterkt. Een analyse van deze historie is te vinden in de bijlage. Om de historie te benadrukken wordt gebruik gemaakt van lokale materialen en sluiten het kleurgebruik en de uitstraling van objecten aan bij de omgeving.

Hoe nemen we dit mee in het kader:

- Er wordt voor de landhoofden en tussensteunpunten gebruik gemaakt van metselwerk, met het oog op lokale productie. De kleurstelling gaat op in het landschap en de omgeving.

6. Er wordt naar een grote mate van transparantie gestreefd:

De focus moet liggen op het Diep en haar omgeving. Daarom wordt gekozen om slanke en zo transparant mogelijke elementen te gebruiken. Zo kunnen bruggen beter integreren in het omliggende landschap. Dit zorgt ervoor dat de natuurlijke en stedelijke elementen harmonieus samengaan, wat bijdraagt aan een aantrekkelijker en meer uitnodigend gebied. Transparante bruggen bieden een beter zicht op de waterwegen eronder, wat de beleving van het water en de omgeving versterkt.

Hoe nemen we dit mee in het kader:

- Dit komt terug in de tussensteunpunten, het bewegingswerk en de leuningwerken. Het doel is om zo veel mogelijk van het Diep in het zicht te hebben. Dit geldt ook voor de omgeving. Hierdoor zal de constructie en leuningwerken daar waar mogelijk over zo veel mogelijk transparante vormen beschikken.

3. Kader

3. Kader

Brugtypen

In de Visie Pekelder Hoofddiep zijn drie brugtypes geïdentificeerd op basis van het gebruik.

Op de volgende pagina's wordt het kader gegeven voor de uitstraling van de bruggen, aanlandplekken en de omgeving rondom het Diep. Dit is een vertaling van de principes uit hoofdstuk twee.

S: Fiets- voetgangersbrug

- Fiets- en voetgangersbruggen mogen alleen gebruikt worden door langzaam verkeer. Deze bruggen worden zo ingericht dat twee fietsers elkaar veilig kunnen passeren.

M: Kleine verkeersbrug (minder intensief gebruik)

- Kleine verkeersbruggen hebben een intensiteit van minder dan 1.000 motorvoertuigen (per etmaal). Deze bruggen worden ingericht met een beperkte breedte. Dit betekent dat de auto's aan weerszijden van het Diep op elkaar moeten wachten. Wel zijn er bij voorkeur aan beide zijden wandelstroken aanwezig.

L: Grote verkeersbrug (intensief gebruik)

- Grote verkeersbruggen hebben een hoge verkeersintensiteit van minimaal 1.000 motorvoertuigen (per etmaal). Door deze intensiteit is een breed profiel noodzakelijk, waardoor auto's elkaar kunnen passeren en ook fietsers veilig over kunnen steken. Daarnaast zijn er aan beide zijden voetgangersstroken.
- Dit wegprofiel wordt ook gebruikt voor bruggen buiten de bebouwde kom die intensief gebruikt worden door landbouwverkeer (meer dan 100 landbouwvoertuigen).

De bruggen onderdeel van de aanbesteding 'Nieuwbouw beweegbare bruggen Pekelder Hoofddiep' zijn de volgende brugtypen:

Schooldraai:	Medium
Albionbrug:	Medium
Tildraai:	Large
Brug nabijheid Doorsneedraai/Samenwerkingsdraai	Medium

Zie voor specifieke eisen in relatie tot de breedte brugdek het PVE (bijlage 8 Bouwteamovereenkomst).

Brugtype Small

Fiets- en voetgangersbrug

3,10 meter breed brugdek

Brugtype Medium

Brug met eenrichtingsverkeer, geschikt voor motor voertuigen

5,85 meter breed brugdek

Brugtype Large

Brug geschikt voor motor voertuigen

8,0 meter breed brugdek

Uitstraling Bruggen

Uitstraling brug

De bruggen moeten een Pekelder uitstraling hebben. Dat wil zeggen dat ze voldoen aan de zes principes. Zo zijn de bruggen functioneel (sober en doelmatig) en hebben ze subtiele details. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van natuurlijke en lokale materialen om de lokale context te accentueren. Waar mogelijk worden nieuwe bruggen zo ontworpen dat er een sloep onderdoor kan varen.

Leuningwerken en bovenbouw

Er wordt gestreefd naar een eenduidig beeld, maar daarbinnen zijn er mogelijkheden om verbijzonderingen aan te brengen. In het materiaal wordt aangesloten bij het uitgangspunt sober en doelmatig (bij voorkeur staal). De leuningwerken benadrukken de horizontale lijnen van het Diep. De exacte vormgeving van de leuningwerken moet nog nader worden bepaald. Het geheel moet transparant zijn, zowel in de bovenbouw van de brug als in de doorvaart van het Diep. Hierdoor ligt de focus op het Diep en de omgeving.

Aanlandingen

Benadrukken van de asymmetrie tussen de drukke kant en de landzijde, met verschillen in aanlandplekken en de positie van het bewegingswerk. Zie ook de volgende pagina.

Kleurstelling

Er wordt een eenduidige kleurstelling voor bruggen over het Diep gekozen. Hierbij worden de verticale lijnen geaccentueerd door een andere kleur. Het moet een kleur zijn die opgaat in de omgeving. Het gaat hierbij om een gedekte kleur en geen felle kleur. Ook de bestaande bruggen krijgen deze nieuwe kleur.

Slagboomkasten

De slagboomkasten worden eenduidig over het Diep uitgevoerd. Dit betekent hetzelfde type slagboomkast in dezelfde kleur. De kleur dient bijpassend te zijn aan de standaard brugkleur.

Duurzaamheid

In de bruggen wordt gestreefd naar het gebruik van duurzame materialen (sober en doelmatig). Ook moeten de bruggen met weinig energie open en dicht kunnen.

Participatie

De eerste nieuwe brug die ontworpen wordt (architect-aannemer) is bepalend voor het beeld van de overige bruggen. Hiervoor wordt een breed participatietraject georganiseerd, om zo in gezamenlijkheid tot een basisvorm en kleur te komen. De vormgeving van alle nieuwe bruggen dient op hoofdlijnen gelijk te zijn. De daaropvolgende bruggen zullen in een minder breed (participatie)proces kunnen worden ontworpen, omdat de basisvorm en kleur al zijn bepaald.

Het participatietraject voor de vormgeving zal anders verlopen.

Bij de inschrijving voor de aanbesteding 'Nieuwbouw beweegbare bruggen Pekelder Hoofddiep' worden er van alle vier (4) nieuwe bruggen een aanbestedingsontwerp vereist van de inschrijvers. De inschrijving van de verschillende inschrijvers bestaat dus uit een aanbestedingsontwerp van vier (4) bruggen.

Een professionele beoordelingscommissie kiest uit alle inschrijvingen de beste drie (3) inschrijvingen op basis van beeldkwaliteit. Inwoners van de gemeente Pekela kunnen uit deze drie (3) inschrijvingen stemmen op hun favoriete ontwerp. De inschrijving met de meeste stemmen van de inwoners wint de aanbesteding. Zie voor specifieke bepalingen omtrent dit proces de inschrijvingsleidraad behorende bij deze aanbesteding.

Na aanbesteding zal er in de bouwteamfase participatie plaatsvinden met de omgeving echter deze is niet gericht op beeldkwaliteit, deze ligt immers al vast door de winnende inschrijving. Er zal wel participatie plaatsvinden over andere zaken zoals tijdelijke bereikbaarheid, overlast en exacte locatie van de nieuwe bruggen.

Aanlandplekken

Om het Diep optimaal te beleven en het Diep te verbinden met de Pekelder kernen worden aanlandplekken ingericht. Aanlandplekken zorgen voor een plek waar mensen kunnen rusten, samen kunnen komen en zorgen voor een afwisselend wegbeeld. We maken onderscheid in drie verschillende aanlandplekken.

1. Basis aanlandplek

De basis aanlandplek is gekoppeld aan een brug zorgt ervoor dat mensen voldoende opstelruimte hebben tijdens het passeren van een boot. Door middel van deze opstelruimte kunnen zij rustig hun moment kiezen om de rijbaan over te steken. De basis aanlandplek is doelmatig en zal aan de drukke kant bij elke brug toegepast worden.

2. Uitgebreide aanlandplek

De uitgebreide aanlandplek is gekoppeld aan een brug en voorzien van bankjes. Op deze plek kunnen mensen het Diep ervaren en met elkaar samenkomen. De uitgebreide aanlandplek wordt toegepast op locaties binnen de kern waar iets te beleven valt (beleefpunten visie Pekelder Hoofddiep 2040). Hierbij is het van belang om over voldoende ruimte te beschikken langs het Diep.

3. Verlengde aanlandplek (steiger)

De verlengde aanlandplek is niet gekoppeld aan een brug. Deze aanlandplek is vormgegeven door middel van een steiger gelijk aan het talud en op maaiveldniveau. Het doel van deze aanlandplek is om dicht bij het Diep te komen. Hier is het mogelijk om te vissen, maar ook op een zomerse dag van het Diep en haar omgeving te genieten. Deze aanlandplek past het beste bij een levendige plek in de kern, zoals bij de voorzieningencusters.

De bruggen onderdeel van de aanbesteding 'Nieuwbouw beweegbare bruggen Pekelder Hoofddiep' dienen de volgende typen aanlandplekken te hebben:

Schooldraai:	Uitgebreide aanlandplek	Oostzijde (landzijde)
Albionbrug:	Basis aanlandplek	Oostzijde (landzijde)
Tildraai:	Basis aanlandplek	Oostzijde (landzijde)
Brug nabijheid Doorsneedraai/Samenwerkingsdraai	Basis aanlandplek	Oostzijde (landzijde)

Omgeving

Beschoeiingen

De beschoeiingen langs het Diep worden functioneel gehouden. Dit betekent dat de beschoeiingen van kunststof zijn, met de kleur antraciet of zwart. De beschoeiingen zijn voorzien van een hardhouten gording en dekplank. Zo krijgt het geheel een natuurlijke uitstraling die wegvalt in het beeld. De focus moet namelijk liggen op het Diep. De beschoeiingen komen circa 30 centimeter boven de waterlijn uit, waarna de oever overgaat in een groen talud. Langs de beschoeiingen zijn diverse fauna-uittreedpassages (FUP's).

Groenstrook

Het groene talud langs het Diep zorgt voor een natuurlijke uitstraling en benadrukt de dorpsidentiteit. Binnen de kernen zal het groen talud intensiever gemaaid worden om goed zicht te behouden. Buiten de kernen is een extensief maaibeleid. Hier wordt het talud ingezaaid met bloemrijke mengsels.

Langs de drukke kant van het Diep is een bomenrij in het groen talud. De voegt een menselijke schaal toe en accentueert de flauwe bochten in het Diep. Daarnaast hebben bomen een meerwaarde voor hittestress en hebben ze een positieve effect op de gezondheid van de inwoners. De bomenrij aan de drukke kant wordt waar nodig versterkt. Aan de landzijde wordt in de kernen een bomenrij geplaatst.

Remmingswerken, aanmeerplekken en steigers

Elke brug dient voorzien te zijn van remmingswerken. Op deze wijze worden de boten door de brug geleid en wordt aanvaren van de brug geminimaliseerd. Tevens hebben boten een plek nodig om aan te meren. Dit wordt gedaan door middel van aanmeerplekken (wachtplekken) en steigers. Deze objecten dienen allen uit hout te bestaan. Zo wordt de natuurlijke uitstraling geborgd.

Uitstraling beschoeiingen

Groen talud met bomenrij

Wijkeinden

In de huidige situatie zijn de wijkeinden in Nieuwe- en Boven Pekela geaccentueerd door middel van een houten damwand in combinatie met een blauwe leuning. In de meeste gevallen is de houten damwand aan het einde van zijn levensduur. De nieuwe beschoeiing wordt langs het hele Diep zo laag mogelijk gehouden. Daarbij wordt ook de houten damwand met leuning ter plaatse van de wijkeinden weggehaald en vervangen door nieuwe beschoeiing. Bezoekers van Pekela krijgen momenteel geen duiding bij de wijkeinden. Die duiding kan worden versterkt door op de wijkeinden waarvan historisch beeldmateriaal te vinden is, een bord te plaatsen met een tekst over de betreffende wijk. Door daar een historische foto aan toe te voegen krijgen de wijkeinden meer betekenis voor de bezoekers en kan men een stukje historie van Pekela ervaren. Geadviseerd wordt om voor de vormgeving hiervan samen met de Dorpscoöperatie Pekela en de musea op te trekken. In de bijlage (contextanalyse) is een kaart met de locatie van de historische wijkeinden in Nieuwe en Boven Pekela weergegeven, ook wijkeinden die niet meer zichtbaar zijn. Het streven is om alle wijkeinden in Pekela eenduidig aan te duiden.

Voorbeeld wijkaanduiding

4. Bijlage

Contextanalyse

Voor het opstellen van het beeldkwaliteitskader is gekeken naar de context en ontwikkeling van het gebied. Zo borgen we dat de nieuwe uitstraling aansluit bij het gebied. Voor de contextanalyse is o.a. geput uit de visie Pekelder Hoofddiep 2040, waarvoor een uitgebreide analyse en proces met de omgeving zijn uitgevoerd. In de contextanalyse wordt gekeken naar het verleden, het heden en de toekomst.

Verleden

Pekela kent een rijke en diverse historie. De geschiedenis van de kernen in Pekela en de ontwikkeling van het Pekelder Hoofddiep horen bij elkaar. De ontwikkeling binnen de gemeente is grofweg op te delen in vier perioden.

16^e en 17^e eeuw: Aan het einde van de 16e eeuw kwamen de eerste veenkolonisten langs het riviertje 'De Pekel A' wonen. In de loop van de 17e eeuw begon men op grotere schaal met het ontginnen van het aanwezige hoogveen rondom Pekela. De turfwinning zorgde voor werkgelegenheid en welvaart in de regio. Rond deze tijd werd de Pekel A geleidelijk gekanaliseerd. Vanaf die tijd noemde men het uitgegraven deel van het riviertje het 'Pekelder Hoofddiep'.

- De kenmerken uit deze periode zijn nog steeds zichtbaar in de vorm en structuren langs het Diep. Dit betekent een meanderend Diep in Oude Pekela en richting Boven Pekela meer rechtlijnigheid.

18^e en 19^e eeuw: In de 18e en 19e eeuw werd scheepvaart belangrijker dan turfwinning. Men verbeterde het Diep, waardoor het een belangrijke vaarroute werd. De verbinding met de Dollard gaf Pekelders toegang tot de zee om handel te drijven rond de Oostzee en Noordzee. Er woonden veel reders, kapiteins en matrozen langs het Diep.

- Deze periode is zichtbaar in bebouwingselementen. Diverse panden in het gebied verwijzen naar deze periode.

Eind 19^e en 20^e eeuw: Door een economische crisis nam aan het eind van de 19e eeuw de scheepvaart sterk af. Het gebied kende hierdoor veel arbeidskrachten die op zoek waren naar werk, wat de industrie aantrok. De strokartonfabrieken langs het Diep zorgden voor een bloeiperiode. Ze profiteerden van buitenlandse vraag naar karton, vooral uit Groot-Brittannië. De fabrieken gaven werk aan honderden arbeiders.

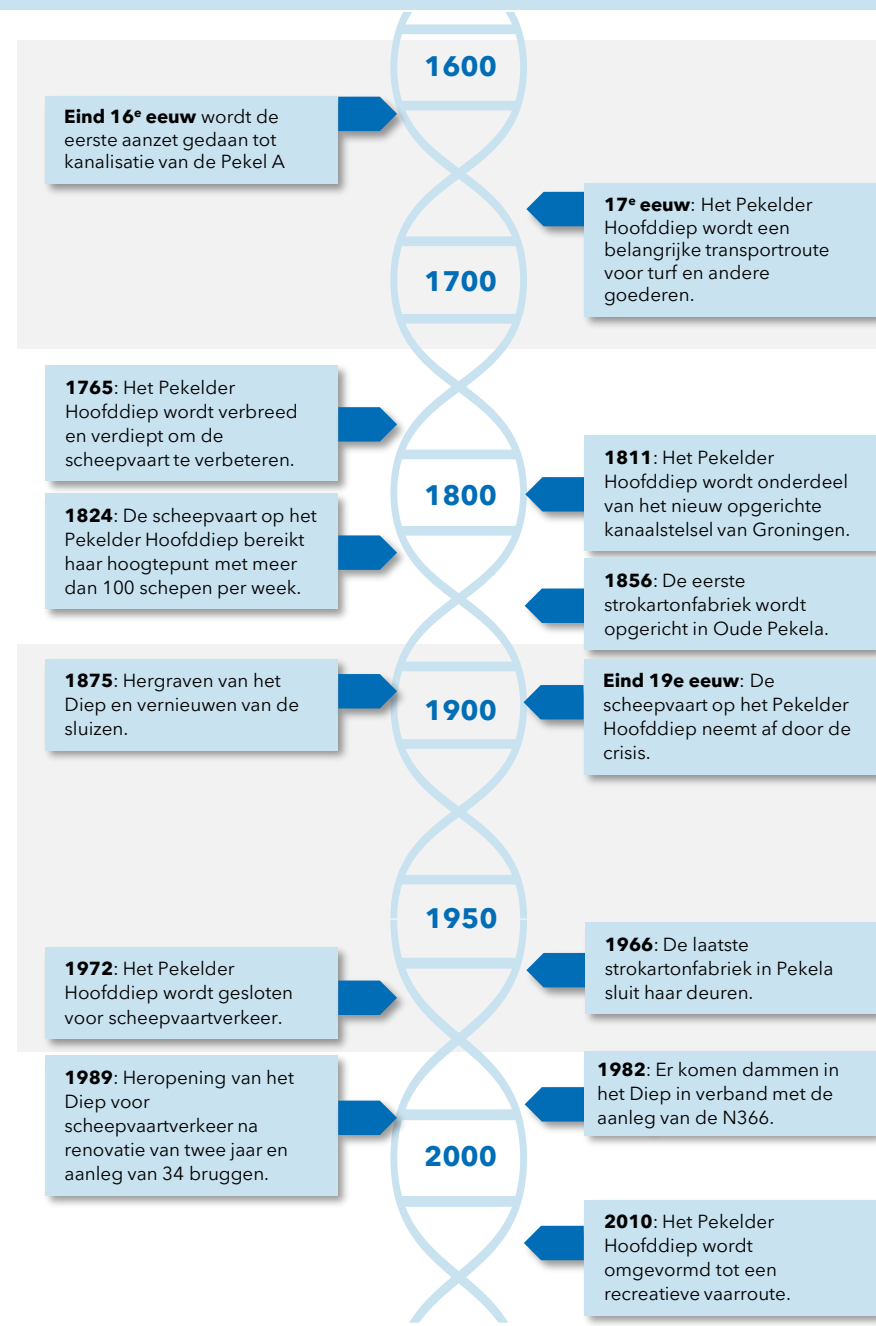
- Uit deze periode stammen diverse woningen, voormalige industriegebouwen en andere markante gebouwen. Ook een aantal bruggen is vernoemd naar de verdwenen fabrieken.

Einde 20^e eeuw: Rond 1980 zijn veel bruggen in de gemeente Pekela vernieuwd als onderdeel van grootschalige opknap- en reconstructiewerkzaamheden in de dorpen. Veel bruggen stammen daardoor ongeveer uit deze periode.

- Uit deze periode stammen veel bruggen en de inrichting rondom het Diep. Het gaat hierbij o.a. om de uitstralingen, materialen, locaties en kleurstellingen.

Wijkeinden

Eén van de historische kenmerken van Pekela is nu nog steeds zichtbaar langs het Diep: de wijkeinden. De (voormalige) wijken zijn aangegeven met een blauw hekwerk. Niet op elke plaats is deze aanduiding nog zichtbaar. Op de volgende pagina is een kaart met de locaties van de wijkeinden in Nieuwe en Boven Pekela weergegeven.

Legenda

- Bruggen
- ◆ Wijkeinden

Nieuwe Pekela

Contextanalyse

Heden

Op dit moment zijn er 34 bruggen over het Diep. Deze bruggen stammen uit diverse tijdsperiodes en kennen daardoor verschillende stijlelementen. Het grootste verschil zit tussen de bruggen in Oude Pekela en de bruggen in Nieuwe/Boven Pekela. Dit komt met name doordat dit in het verleden twee gemeente waren.

De bruggen in Oude Pekela hebben niet een heel eenduidig beeld. Een deel van de bruggen zijn grote bruggen uit de jaren 80. Deze zijn voornamelijk functioneel in uitstraling. Daarnaast zijn er kleinere witte bruggen waarvan enkele bruggen een 'Zaanse' opbouw hebben. Deze bruggen zijn ontworpen in een historiserende stijl om het dorpse identiteit te benadrukken, deze stijl sluit niet aan bij de dadelijke historie. Al deze 'historiserende' bruggen zijn in slechte staat. Daarnaast is één rijksmonumentale brug; de Unionbrug.

De bruggen in Boven en Nieuwe Pekela stammen voornamelijk uit de jaren 80/90 en tonen een meer eenduidig beeld. De bruggen zijn ontworpen door architect Jan Timmer. Hij heeft 14 bruggen, lantaarnpalen, bushaltes, leuningwerken en wijkeinden ontworpen. Er is specifiek gekozen voor kleuren die opgaan in de omgeving, blauw welke lichter wordt naar boven.

De omgeving rondom het Diep in alle kernen kenmerkt zich door een groen talud met een lijnstructuur met bomen aan de drukke kant.

Contextanalyse

Toekomst

In de visie voor 2040 staat de toekomst van de bruggen beschreven. Er staat welke verbindingen in de toekomst behouden blijven, afgewaardeerd, verplaatst of verwijderd worden. Op basis hiervan kan inzichtelijk gemaakt worden welke uitstraling in de toekomst behouden blijft. Hieronder geven we per kern de kenmerken van de bruggen die behouden blijven of verdwijnen.

Op de volgende pagina's is per kern te zien welke bruggen behouden blijven en welke verdwijnen.

Oude Pekela

In Oude Pekela zal het verdwijnen een ander beeld opleveren, omdat één burgerfamilie zo goed al verdwijnt. De bruggen die behouden blijven zijn in Oude Pekela met name de grote verkeersbruggen, enkel de Bronsveedraai vormt hier een uitzondering op. Dit betekent dat alle witte/'Zaanse' bruggen (op de Bronsveedraai na) in de toekomst verdwijnen. Al deze bruggen verkeren namelijk in slechte staat. In totaal worden drie van deze bruggen vervangen. De witte bruggen vormden een belangrijk kenmerk van de bruggen in Oude Pekela en dragen volgens de inwoners bij aan de dorps- en karakteristieke uitstraling van de kern.

De bruggen die behouden blijven zijn met name grote blauwe verkeersbruggen. Deze hebben in de huidige situatie geen bijdrage aan een dorps sfeer of uitstraling.

Nieuwe Pekela

In Nieuwe Pekela zal heeft de vervangingsopgave minder impact. Daar zijn alle bruggen onderdeel van dezelfde burgerfamilie. De bruggen die verdwijnen hebben dezelfde uitstraling als de bruggen die behouden blijven. Er is niet één specifiek type brug welke in de toekomst niet meer terugkomt.

Boven Pekela

Net als in Nieuwe Pekela zijn alle bruggen in Boven Pekela onderdeel van dezelfde bruggenfamilie. In de toekomst zullen er geen bruggen volledig verdwijnen, wel worden er twee bruggen vervangen. Er is geen specifiek brugtype binnen de bruggenfamilie welke in de toekomst zal verdwijnen.

Brug	Bouwjaar	Type brug	Toekomst
1. Bronsveedraai	1979	S	Behouden
2. Freebrug	1980	L	Behouden
3. Unionbrug	1947	-	Verwijderen,
4. Britanniaklap	1980	M	Nieuwe brug
5. Van Weringsklap	1978	-	Verwijderen
6. Wedderklap	1978	L	Behouden
7. Lubbermansdraai	1978	-	Verwijderen
8. Haansklap	1978	S	Nieuwe brug
9. Ericaklap	1970	L	Behouden
10. Hanekampdraai	1979	-	Verwijderen
11. Albionbrug	1980	M	Nieuwe brug
12. Koenemansbrug	1980	L	Behouden
13. Camphuisdraai	1980	-	Verwijderen
14. Verlaatjesdraai	1983	-	Verwijderen
15. Heerendraai	1984	S	Afwaarderen
16. Onstwedderklap	1988	L	Behouden
17. Dekbadde	1990	S	Behouden
18. Bakkerdraai	1954	S	Afwaarderen
19. Hekbadde	1988	M	Nieuwe brug
20. Zuidkantklap	1985	-	Verwijderen
21. Giekbadde	1990	S	Behouden
22. Ommelanderklap	1986	L	Behouden
23. Roefbadde	1990	S	Behouden
24. Doorsneedraai	1984	-	Verwijderen
25. Samenwerkingsdraai	1991	M/L	Nieuwe brug
26. Eendrachtsklap	1985	M	Behouden
27. Tildraai	1987	L	Nieuwe brug
28. Schooldraai	1984	M	Nieuwe brug
29. Koloniedraai	1984	M	Behouden
30. Zuiderdraai	1984	M	Behouden

Verwijderen

Oude Pekela

Nieuwe Pekela

Brug	Bouw- jaar	Type brug	Toekomst
3. Unionbrug	1947	-	Verwijderen,
5. Van Weringsklap	1978	-	Verwijderen
7. Lubbermansdraai	1978	-	Verwijderen
10. Hanekampdraai	1979	-	Verwijderen
13. Camphuisdraai	1980	-	Verwijderen
14. Verlaatjesdraai	1983	-	Verwijderen
20. Zuidkantklap	1985	-	Verwijderen
24. Doorsneedraai	1984	-	Verwijderen

Vervangen

Oude Pekela

Nieuwe Pekela

Boven Pekela

Brug	Bouw- jaar	Type brug	Toekomst
4. Britanniaklap	1980	M	Nieuwe brug
8. Haansklap	1978	S	Nieuwe brug
11. Albionbrug	1980	M	Nieuwe brug
19. Hekbadde	1988	M	Nieuwe brug
25. Samenwerkingsdraai	1991	M/L	Nieuwe brug
27. Tildraai	1987	L	Nieuwe brug
28. Schooldraai	1984	M	Nieuwe brug

Afwaarderen

Nieuwe Pekela

15

18

Brug	Bouw- jaar	Type brug	Toekomst
15. Heerendraai	1984	S	Afwaarderen
18. Bakkerdraai	1954	S	Afwaarderen

Behouden

Brug	Bouwjaar	Type brug	Toekomst
1. Bronsveendraai	1979	S	Behouden
2. Freebrug	1980	L	Behouden
6. Wedderklap	1978	L	Behouden
9. Ericaklap	1970	L	Behouden
12. Koenemansbrug	1980	L	Behouden

Brug	Bouwjaar	Type brug	Toekomst
16. Onstwedderklap	1988	L	Behouden
17. Dekbadde	1990	S	Behouden
21. Giekbadde	1990	S	Behouden
22. Ommelanderklap	1986	L	Behouden
23. Roefbadde	1990	S	Behouden
26. Eendrachtsklap	1985	M	Behouden
29. Koloniedraai	1984	M	Behouden
30. Zuiderdraai	1984	M	Behouden

Oude Pekela

Nieuwe Pekela

Boven Pekela

